

Per pura enveja, amic Kenneth

Javier Matesanz

Cadascú és lliure d'establir els seus criteris. Els seus paràmetres qualitius, sempre absolutament subjectius, per qualificar les pel·lícules com a millors o pitjors segons els més eclèctics gustos. I els meus no són menys particulars que els de qualsevol altre i, per tant, igual de vàlids. Quan veig un film excepcional, no em basta reconèixer-ho i acceptar la seva mestria, sinó que faig una distinció més: aquelles pel·lícules que em semblen senzillament magistrals (*El padrino*, per exemple), i aquelles altres que m'inspiren la més aguda de les envejes. Aquelles pel·lícules que, com a cineasta frustrat, són les que jo hauria volgut firmar, però que les meves enormes limitacions artístiques només em permeten admirar des d'un pati de butaques.

I, d'entre els centenars de pel·lícules que han aconseguit extasiar-me, potser només inoblidables per mi, l'element més reiteratiu és un nom propi i d'origen anglès: Kenneth Branagh. Un britànic cregut, megalòman i egocèntric capaç de jugar les millors virtuts del cine que admir, i firmant, per tant, d'algunes de les pel·lícules que han marcat la meua més recent devoció per la pantalla. Una devoció qüestionable, sens dubte, però devoció al cap i a la fi, i com a personal incontestable.

Dos són, a parer meu, els trets més brillants del cine de Branagh, que es repeteixen, alternen o combinen a les seves successives pel·lícules que els proporcionen una inconfusible personalitat que marquen el seu caràcter. Són aquests: la seva base literària, teatral o Shakespiriana, que doten les seves obres d'un to d'indiscutible qualitat; i el seu romanticisme, no tan sols temàtic, sinó entès com una estètica o un estil, que embolcalla les seves obres d'un hàlit d'agradable frescor i irresistible atracció inclús a les seves propostes més vigoroses (*Frankenstein*).

Per això, quan Kenneth Branagh va irrompre en això del cine el 1989 amb la seva magnífica *Henry V*, i que em perdoni qui s'ofengui, superior a l'excel·lent versió de sir Laurence Olivier, ja em vaig adonar que, a més de la seva dona, li envejaria molt més a aquest home. Un cineasta capaç de fer de Shakespeare un

text purament cinematogràfic sense infidelitats ni ruptures, i amb un respecte gairebé obsessiu per uns diàlegs que, si no fos per un atreviment quasi irreverent, m'atreviria a dir que m'eren com el complement de les virtuoses imatges.

No obstant això, tots som humans i els tentacles dels doblers no són al·lèrgics a la genialitat. Així que, tot reconeixent el talent vessat a la seva "òpera prima", Hollywood li va servir en safata a Kenneth *Morir totavia*, que és, a hores d'ara, l'única relliscada de l'autor. Una pel·lícula que, a pesar de tot, no està exempta de moments magnífics. Aquells en què un romanticisme de gust tardà embolcallen les distingides imatges sèpia que ambienten un passat inacabat, ambigu, alambicat i misteriós, que té de Branagh, però que no arriba a cobrar l'entitat que aquest film imperfecte necessitava. Aquí el vaig envejar menys.

El mateix cineasta va sortir escalivat de l'experiència, de manera que va decidir tornar als seus humils orígens amb *Los amigos de Peter*. Un relat indisimuladament emmarcat en la tradició costumista britànica, però d'accessibilitat universal gràcies a la càrrega intimista d'un guió que, una vegada i una altra, apel·la a conceptes com l'amistat, el fracàs, la por, l'amor, el dubte... als quals ningú és immune, i menys durant les dates nadalenques en què passa l'acció. *Los amigos de Peter* és una de les més senzilles i entranyables mostres de virtuosisme narratiu dels darrers anys.

Una vegada recuperada la confiança en si mateix i el nostre favor, els seus envejosos incondicionals, Branagh va tornar sobre les seves passes per beure de la font d'inspiració on més a gust es troba i que no és res més que l'obra de Shakespeare. Aquest pic adaptant l'única comèdia pura que va escriure el dramaturg britànic, *Molt soroll per no res*, i a la qual el cineasta li va aportar per contagi tota la frescor i l'optimisme que li augura el seu talent,

d'aquesta forma va aconseguir una de les més coratjoses, sensibles i encantadores cintes de la temporada. Una pel·lícula que va acabar de confirmar Branagh com un dels joves cadells més prometedors del cine actual, capaç de renovar les formes clàssiques amb desvergonya quasi adolescent, i aguditzant de pas els meus atacs d'enveja els quals varen arribar a nivells quasi irreversibles amb el plaer que em va provocar la controvertida *Frankenstein* que, a més de la seva absoluta desmesura i com a exemple mestre de megalomania justificada s'erigeix en una de les més espectaculars revisions de clàssics que he vist en una pantalla, si bé sóc conscient que en els seus excessos hi ha matèria suficient per engreixar tots els seus detractors.

I és que, si per alguna cosa l'envejo, amic Kenneth, és perquè sempre encerta vostè amb la perspectiva, amb el to, amb el punt just de passió amb què a mi m'agradaria haver sabut contar cada una de les històries amb les quals m'ha fet empal·lidir d'enveja gaudint-ho enormement.

